

Výtah z knihy Andrea Gaspariniho, *Revízia života*.

ČO TO JE?

- Súčasný názor na dialóg sú často skreslené: rozšírenou mienkou je napríklad to, že viesť dialóg znamená debatovať. Debata nie je dialóg, dokonca sa môže stať hrobom dialógu. Dialóg v prvom rade znamená pokorne a s úctou počúvať, slobodne a do hĺbky otvoriť svoje vnútro, cítiť sa prijatý. práve revízia života má základ v počínaní: je to počúvanie, ktoré komunikuje, vytvára spoločenstvo, mení srdcia. Prostriedok, ktorým možno budovať hlbokú lásku. Keďže revízia má základ v úcte poníženosti a láskyplnom počívaní, zjednocuje osoby a pomáha im vydať zo seba to, čo je v nich najlepšie. Je to umenie, ktorým sa učíme byť priamiymi, povedať pravdu sebe a potom aj iným. Najväčšou prekážkou úprimnej lásky sú práve naše pretvácky. Revízia prechádza rozdeleniam, hatí ich prvé náznaky, odstraňuje každý druh egoizmu. Spoločenstvo je spoločenstvom vtedy, keď akceptovalo revíziu života.

- Meno pochádza pravdepodobne z francúzskeho JOC (Jeunesse Ouvrière Chrétienne). Bola to typická formačná metóda, ktorú používali kresťanskí robotníci. Mala tri oporné body: VIDIEŤ - POSÚDIŤ - KONAŤ. Mladí robotníci vychádzali z konkrétnej životnej situácie v továrňach (vidieť), konfrontovali ju s Božím slovom (posúdiť) a stanovili si spoločné praktické rozhodnutia (konať). Dnes pomocou tejto metódy pracujú biblické krúžky v Južnej Amerike (známe ako „základné spoločenstvá“).

- Teraz si povedzme, čím revízia života nie je, aby sme sa vyhli zbytočným nedorozumeniam. Revízia života:

- *Nie je debatou o niečom vonkajšom mimo nás. Skôr má v nás vyvolať krízu, ktorá sa týka zodpovednosti za seba samých.*

- *Nie je výmenou názorov, okrúhlym stolom o nejakom dôležitom duchovnom probléme, nejakou debatou. Je to skôr slobodná, spontánna, konštruktívna sebakritika pred bratmi (sestrami). Je to otvorenie vlastného vnútra po odhalení zodpovednosti za svoju osobnú premenu.*

- *Nie je plánovaním duchovného rastu skupiny. Je to plánovanie vlastnej premeny v spolupráci so skupinou.*

- *Nie je to intímnosť, ale maximálna otvorenosť. Je to ochota v spolupráci s bratmi (sestrami) rozlúmať svoje sebeckto a dospieť k zodpovednému osobnému rozhodnutiu.*

- Revízia života je teda cvičením sa v hlbokom dialógu, snahou o delenie sa a počúvanie - s cieľom dospieť k *osobnej premeny*. Nasledujúce definície sú v určitom zmysle nepresné, ale pomôžu pochopiť, čo je vlastne revízia:

- *Je to otvorená komunikácia s bratmi (sestrami) o tej najskrytejšej časti nás samých v atmosfére úprimnosti, počúvania, jednoduchosť a vzájomnej úcty. Jej cieľom je opäť sa nadchnúť pre službu Bohu a bližným.*

- *Revízia znamená deliť sa o boje, ťažkosti, porážky a víťazstvá, čím sleduje plnšie vyzrievanie osobnosti, a tým aj väčšie darovanie sa Bohu i bližným.*

- *Je to srdečné stretnutie v Božom mene, keď poodhalíme nejaký prvok nášho života a v spolupráci s inými hľadáme silu ísť stále vpred a čoraz lepšie slúžiť Bohu a bližným.*

- *Je to spájanie srdiec, aby sme sa stali takými, akými nás chce mať Boh.*

- Revízia je jedným z dôležitých prostriedkov, prostredníctvom ktorého sa môžeme zbavovať vlastných nedostatkov. Tým, že sa

kladie dôraz na otvorenosť voči bratom (sestrám) a navzájom si pomáhame prejavovať svoje nedostatky navonok a deliť sa o ne (ale aj o tie pozitívne skúsenosti), nadobúdame schopnosť otvorene hovoriť a s pokorou sa deliť aj o svoje háklivé problémy. Nevyhnutne sa potrebujeme zbaviť zbabelosti, obáv, pesimizmu, vypočítavosti, bied. Revízia života je ideálnym východiskom zo všetkých našich uzavretostí. Skrátka, revízia života je základnou časťou nášho očisťovania.

- Krátko a stručne:

- *Nie je to organizačné stretnutie ani nejaká diskusia, okrúhly stôl či výmena názorov;*

- *je to úprimné podelenie sa o svoje vnútro v ovzduší dôvery a priateľstva.*

- *je to otváranie sa iným v Božej prítomnosti, aby tak všetci spolu rástli.*

- *je to cvičenie sa v hlbokom dialógu, v zdieľaní sa a počívaní, aby všetci smerovali k Bohu.*

- *je to proces zjednocovania srdiec ľudí, ktorí sa chcú stať takými, akými ich chce mať Pán.*

METÓDA V KOCKE

V hrubých rysoch spočíva v tom, že sa začína od konkrétnych faktov alebo situácií, ktoré sa hodnotia vo svetle viery. Potom nasleduje aktívna účasť na spasnej činnosti Boha.

Tieto tri etapy majú rôzne pomenovanie, napríklad: „*stretnutie - previerka - angažovanie sa*“ alebo: „*vidieť - pochopiť - spolupracovať*“. Ale najznámejším trojčlenom je ten, ktorý sa používal hneď od začiatku, v 40-tvch rokoch 20. storočia: „*vidieť - posúdiť - konať*“.

- *Vidieť.* Uvažuje sa o nejakej situácii, konkrétnej udalosti zo života. Situácia, udalosť alebo téma musí byť „viditeľným skutočným“. Preto je potrebná podrobná analýza, spoznanie príčiny a dôsledkov, aby o tom osoba nadobudla úplne poznanie a cítila to ako niečo osobné, vlastné.

- *Posúdiť.* Prostredníctvom série otázok a prípadných odpovedí má nastať prechod od „viditeľného skutočného“ k „neviditeľnému skutočnému“, to znamená vnímať prítomnosť Boha v danej udalosti. Boh je Stvoriteľ, má svoj plán spásy a kresťana povoláva, aby na ňom spolupracoval. Potrebné je pochopiť, akým konkrétnym spôsobom sa môže Boží plán zrealizovať v zistenej udalosti.

- *Konať.* A nakoniec, reflexia o Božích úmysloch a jeho pláne vedie k rozhodnutiam a činom, za ktoré človek cíti osobnú zodpovednosť.

AKO PREBIEHA?

- Malá a zohratá skupina. Obyčajne by ju nemalo tvoriť viac ako desať osôb. Samozrejme, súlad a porozumenie skupiny vznikajú postupne. Prvé kroky si niekedy vyžadujú určitú námahu.

- Hneď spočiatku presvedčiť iných o tom, aké je dôležité a potrebné vedieť počúvať, rešpektovať osoby, taktne pristupovať k tým, čo sa ťažšie otvárajú. V počiatočnej fáze má dôležité miesto vedúci skupiny. Jeho úlohou je vytvoriť ovzdušie otvorenosti a srdečnosti.

- Potrebné je určiť aj dĺžku trvania, aby sa neupadlo do zlovykú hovoriť o nepodstatných veciach. Aj tu musí vedieť [členov]

usmerniť [animátor] zodpovedný za skupinu. Hneď na začiatku treba jasne povedať, že ten, čo vedie debatu, má povinnosť a právo upozorniť toho, kto naruša priebeh stretnutia zdĺhavými rečami alebo zbytočnými, či ironickými poznámkami.

- Mládežníckym skupinám obyčajne radíme tieto štyri témy: *vernosť modlitbe*, *vernosť Božiemu slovu*, *vernosť láske*¹, *vernosť vlastným povinnostiam*². Revízia by mala zahŕňať posledný uplynulý týždeň alebo dva, najviac však mesiac³.

- Starostlivo sa pripraviť na revíziu. Aj písomne, ak je to potrebné. Revízia sa neimprovizuje, vyžaduje si prípravu prostredníctvom modlitby a reflexie. Nemôžeme vstúpiť do svojho vnútra len tak povrchné. Dobrou prípravou na stretnutie je osobná modlitba za seba a tých druhých. Jednou z prvých vecí, ku ktorej musí skupina dospieť, je zodpovednosť za bratov (sestry). Nestačí myslieť na vlastnú prípravu, treba sa modliť aj za prípravu druhých, zvlášť za toho, kto má mimoriadne problémy. Príprava pomáha hovoriť k veci, ísť do hĺbky a byť spontánnym.

Robím chybu, ak v revízii nakopím hŕbu vecí a nezoradím si ich podľa nejakého kritéria.

Revízia je úspešná vtedy, keď k nej pristupujeme - v určitom zmysle slova - akoby sme sa chystali pristúpiť k sviatosti. Aj toto pravidlo by stačilo na to, aby sa revízia vydarila: pripraviť sa na revíziu tak, ako sa chystáme na svedčenie, otvoriť sa bratom (sestrám) tak, ako sa vo sviatosti otvárame Bohu.

Pred revíziou sa treba modliť za to, aby som sa vedel otvoriť. Potrebná je aj modlitba za iných, aby vedeli prijímať. Vhodné je modliť sa za brata (sestru), od ktorého (ktorej) ma niečo delí.

- Hoci jednou z etáp revízie života je osobná príprava, jej vyvrcholením je práca v skupine.

- Pri každej revízii je potrebné túžiť, aby sa nás počas nej prostredníctvom slov našich blízkych dotkol Svätý Duch.

- Nezačína sa vysvetľovaním teoretických princípov, úvahami alebo čítaním, ale životom, skúsenosťou skupiny. Usilovať sa o priezračnosť⁴. Čím menej sa bojíme pravdy, tým viac sa revízia stáva hlbšou a konštruktívnejšou. Maskovanie znamená zradiť seba a skupinu. Musíme sa rozhodnúť predstaviť sa tak, ako nás vidí Boh. Čím viac sa budeme usilovať o priezračnosť, tým viac bude revízia prinášať svoje plody.

Niekedy sa bojíme, že keď poviem pravdu o svojej slabosti, môže to mať negatívny dopad na brata (sestru). Opak je pravdou! Naša otvorenosť a pokora otvára srdcia a dodáva odvalu aj druhým. Iba ak hráme jeden pred druhým pokrytecké divadlo, môže úprimnosť spôsobiť pohoršenie – ale na vine nie je úprimnosť, ale naša maska a pretváрка, hranie sa na „dokonalých“ a pod.

Témy, ktorým sa treba *vyhýbať*: sexualita a mravný život. Sú to citlivé témy, o ktorých treba osobne hovoriť s kňazom alebo s nejakou vhodnou osobou. Nikdy nie verejne pred všetkými.

Témy, o ktorých sa *môže* hovoriť: môžu to byť napríklad jednotlivé oblasti duchovného života - vernosť modlitbe, Božiemu slovu, láska k blížnemu, povinnosti a podobne.

Naliehavé témy: to sú tie, ktoré vzniknú počas revízie. Po záverečnej modlitbe ich treba zapísať a pri najbližšej revízii sa k nim vrátiť.

- Revízii môže škodiť, keď sa mnoho hovorí o druhoradých problémoch a tie podstatné sa zámerne nechávajú bokom. Zámerne mlčanie skupiny o dôležitých problémoch treba poodhaliť. Vtedy musí zasiahnuť zodpovedný, a ak je to vhodné, navrhnúť prerušenie.

nie revízie a na budúce stretnutie naplánovať problém, ktorý skupina úmyselne ignoruje. Takýto jednoznačný postup napomáha spoločný rast. Ďalší zákerný a neprejavovaný postoj je, keď sa zdôrazňujú chyby a nedostatky, a pritom sa ignorujú príčiny. Kým nemám v sebe odvahu zistiť pravú tvár svojich chýb a analyzovať ich príčiny, dovtedy to so svojím uzdravením nemyslím vážne.

- Križovatkou revízie je evanjelium - udalosti života chápeme v jeho svetle.

- Bez výhovoriek si priznať vinu. Hľadať výhovorky a ospravedlňovať svoje chyby nie je konštruktívne. Za takýmto postojom sa často skrýva neochota bojovať a túžba po tom, aby iní osobu ľutovali.

Robím chybu, keď svoje nedostatky predstavím „prijateľnou“ formou, akoby som hľadal ospravedlnenie. Keď sa počas revízie iba ospravedlňujem, som povrchný, chyba mi vôľa meniť sa. Opačnú chybu robím vtedy, keď sa svojimi slovami snažím potrestať seba samého, keď sa bičujem neľútostným rozsudkom. Aj táto prísnosť môže byť iba falošnou hrou, ktorá v sebe skrýva túto pascu: trestám sám seba, aby ma svojimi uzávermi nesúdili iní.

- Prosiť o odpustenie znamená poraziť pýchu a pomáha otvárať srdcia. Je to zlaté pravidlo revízie. Ak nevznikne presvedčenie, že je potrebné pokorne prosiť o odpustenie Boha a blízkych, potom je duchovný život veľmi plytký - často je to naviazanosť na vlastné slabosti. Čím je ľútosť opravdivejšia, tým je poníženejšia. Čím je poníženejšia, tým je užitočnejšia a o to viac očisťuje človeka.

Niekedy v revízii objavím, že som vo falošnom svetle: zistím, že o sebe ponúknem obraz, ktorý sa nestotožňuje s mojim pravým obrazom, ale je taký, aký by som chcel, aby iní mali o mne. Hrať sa na osobnosť je veľkým osídlo, „neférovou“ hrou. Ak ju však v sebe objavím a nebudem s ňou súhlasiť, jej dôsledky nemôžu byť škodlivé. Revízia je školou jednoduchosti, pokory a pravdy.

- Deliť sa o to, čo je negatívne i pozitívne⁵. Vyžaduje si to priezračnosť. Prosté delenie sa o to, čo je negatívne a pozitívne, zlé a dobré, o temné i jasné stránky, o úbohosť i veľkodušnosť znamená komunikovať s bratmi (i sestrami) o svojej vlastnej duši, otvoriť svoje srdce také, aké je, a tak pracovať na vlastnej premene. Nie je až také dôležité hovoriť o tom, čo kto urobil, ale skôr o tom, čo v nás je. Oveľa dôležitejšie je vstúpiť do seba a poodhaliť svoj vnútorný stav.

Keď chcem na iných zapôsobiť, urobiť dojem, a nesnažím sa o vnútornú premenu, dopúšťam sa vážnej chyby. Túžba zapôsobiť je niečo normálne, ale stať sa otrokom tejto slabosti je zlo, ktoré škodí osobnej i spoločnej revízii. Nie je ľahké zbaviť sa túžby vyhľadávať pozornosť iných, ale je v našej moci nevyhľadávať ju a mať správny úmysel.

- Prísne sa zakazuje ukazovať prstom na iných. Ani len nepriamo. Je to nečestné a naruša to revíziu. Dokonca ani vtedy nie, ak chceme zasiahnuť seba. Môžeme byť totiž neľútostní voči sebe len preto, aby sme mohli „napádať“ iných. Aj to je nečestné a znehodnocuje to revíziu.

Existuje nebezpečenstvo, že sa moja revízia zmení na vybúrenie sa, na odvetu. Keď sa problém vlastnej premeny stane naliehavým, vtedy nemám ani čas, ani chuť plánovať výpady proti iným.

- Nesúdiť. Posudzovať znamená vyvyšovať sa nad brata (sestru) [a to ani neverbálne, postojom, gestami, výrazom tváre,...]. Kto tak robí, diskvalifikuje sám seba a vytvára vážne prekážky v revízii. Posudzovanie rozbíja súdržnosť skupiny. Revízia neznamená ukazovať prstom na iných, ale na seba. Súčasne je to aj delenie sa o dobro, ktoré v nás vzbudzuje Svätý Duch. Revízia znamená deliť sa s inými aj o víťazstvá, ktoré v nás Boh uskutočnil.

¹ ... čiže v prípade FER aj služba lásky v rámci *oikosu*, čo zahŕňa (nezabúdať na to!) aj vlastnú rodinu!

² a to jednak v rodine, vo farnosti, v zamestnaní, ale aj povinnosti evanjelizovať a tvoriť spoločenstvo, ktoré máme ako členovia FER

³ V prípade FER týždeň od posledného stretnutia.

⁴ V terminológii M. Scotta Pecka sa to nazýva aj *zraniteľnosťou*.

⁵ Toto je jeden zo základných znakov skutočnej komunity, skutočného spoločenstva.

- Počúvať nielen ušami, ale najmä srdcom. Musíme byť presvedčení o tom, že je dôležité počúvať iných ani nie tak ušami, ako srdcom. Ak nevieme počúvať srdcom, len ušami, je to slabé. Iba keď počúvanie srdcom, bral (sestra) zistí, že ho vnímame. Konat' revíziu znamená cvičiť sa v láske. Znamená darovať vlastne srdce bratom (sestrám). V takomto prípade sa osoba zdieľa, ale aj prijíma. Vzniká medzi nami ovzdušie sympatie, ktoré osoží všetkým, všetci sa cítia dobre, prehĺbuje sa vzájomná dôvera. V hĺbke vzniká jednota skupiny, pretože sa rodí láska. Schopnosť počúvať, to je poníženosť, láska, vyzretosť. Pomáha v osobnom raste. Každá osoba "je súčasťou Božieho slova", každá osoba má v sebe Božie poslanstvo, ktoré môže odovzdávať.

Často sa vo svojej revízii viac sústreďujeme na to, čo máme povedať, ako na počúvanie toho druhého. Možno sme ešte skutočnosť, že Boh nám hovorí aj cez bližného, neprijali za svoj názor. Treba si to pripomínať, až kým sa to nestane súčasťou nášho presvedčenia. Najväčším bohatstvom revízie je prijať Boha, ktorý nás chce prostredníctvom bratov (sestier) poučiť a posilniť. K revízii by sme mali pristupovať s očakávaním: Čo mi chce dnes Boh povedať?

- Neblokovať bratovu (sestrinu) spontánnosť. Kým bral (sestra) hovorí, dôsledne si treba dávať pozor, aby sme nereagovali represívne, lebo by sa tak mohla zablokovať jeho (jej) spontánnosť.

- Represívne techniky ničia revíziu, sú však časté a pôsobia zákerne. Môžu byť vyjadrené (verbálne) a nevyjadrené (neverbálne). Aspoň niektoré z tých najškodlivejších: *pozerať sa dookola, bez záujmu sa pohrávať s nejakým predmetom, uskrňať sa, prevracať očami, vydávať neartikulované zvuky na znak nesúhlasu, zamyslený pohľad, pozerať sa na hodinky.*

- Uvedomiť si, keď jedna časť našej osoby určité rozhovory nepočúva. Existuje v nás istý selektívny prístup, zvláštny fenomén tvrdosti. Môže sa týkať určitých osôb alebo tém. V tomto prípade ide o ľahostajnosť voči bratom (sestrám). Tvrdosť srdca provokuje tvrdosť. Odmietnutie plodí ďalšie odmietnutie a revízia stratí svoj účinok.

- Dôsledne prijať odlišnosť osoby. Pokušenie nárokovať si, aby iní boli našou vernou kópiou je klamný, ale veľmi častý. Niekedy úplne samozrejme odstavíme toho, kto je iný ako my. Našou povinnosťou je pochopiť, že sa od seba navzájom odlišujeme, niekedy až veľmi.

Sebaobviňovanie nesmie sledovať vedľajšie ciele. Ak sa sebaobviňovanie stane aj obviňovaním inej osoby, potom už nie je postojom vnútornej premeny. Cieľom revízie je zmeniť seba, nenárokuje si zmeniť bližného. Keď mám úprimnú snahu zmeniť sa, budem mať vplyv aj na bližného, ale nemá to byť obsahom mojich priamych úmyslov.

Pozor, aby sme pred ostatnými nevystupovali v úlohe učiteľa, nechceli ich zmeniť. Stačí, keď osoba zmení samu seba. Keď si myslíme, že by sme niekomu mali v niečom poradiť, urobme to až po revízii.

- Veľkým nedostatkom mojej revízie môže byť to, keď chýba horizont: revízia neslúži iba mne, ale má slúžiť mne aj spoločenstvu bratov a sestier. V prvom rade má pomôcť mne samému a potom prinesie osôb aj spoločenstvu. Do akej miery prežívam svoju premenu, do takej miery sa to určite odzrkadlí na spoločenstve, na dobrej vôli všetkých členov.

- Boh nám chce prostredníctvom brata (sestry) niečo povedať. Počúvať srdcom znamená v prvom rade počúvať Boha, ktorý nám chce niečo prostredníctvom brata (sestry) povedať. A stačilo by rešpektovať už iba toto pravidlo, aby sa revízia vydarila. Boh ku mne hovorí aj cez bližných a to, čo mi chce povedať, je niekedy také dôležité, že podmieni moje rozhodnutie. Často môže Boh hovoriť iba prostredníctvom bližných, pretože povrchnosť nám prekáža počuť hlas svojho svedomia.

Niekedy je vážnou chybou mojej revízie slabá viera. Revízia nie je

terapiou skupiny. Je to akt viery v činnú prítomnosť Svätého Ducha vo mne a v mojich bližných. Musím si uvedomiť, že Kristus je skutočne prítomný v spoločenstve (komúnii) práve počas revízie.

- Ukončiť revíziu uzdravujúcou modlitbou. Prosiť spoločenstvo, aby sa modlilo za naše slabosti. Takýto pokorný prístup môže byť mimoriadne účinný, pretože odstraňuje naše zlyhania a dáva nám silu vytrvalo zápasiť.

- Najväčším zlom mojej revízie je koniec koncov to, že nemám dobrú vôľu zmeniť sa. Ak je moja ochota zmeniť sa jasná a cieľavedomá, som na správnej ceste.

- Každý účastník by mal preveriť, či jeho revízia obsahuje tieto dva prvky: či ho *niečo stálo* (pretože úprimnosť vždy niečo stojí) a či ju vnímal ako niečo *príťažlivé* (pretože si všímal potreby bližných).

- Ak to pokladáme za vhodné, môžeme si poznamenať, čo sa nás najviac dotklo a zahrnúť to do svojich modlitieb. Z času na čas sa treba spýtať zodpovedného za revíziu alebo svojho duchovného vodcu: „V čom by sa mala moja revízia zlepšiť?“

Niektoré poznámky do praxe:

Príprava. Ak stretnutie nie je dobre pripravené, revízia skrachuje. V ľakom prípade by sa radšej nemala vôbec konať. Zodpovedný za revíziu by ju mal premodliť a prosiť za seba aj ostatných, aby sa v každom prebudila konkrétna vôľa zmeniť sa.

Presnosť. Je veľmi dôležitá. Zodpovedný má určiť presný čas začiatku a ukončenia revízie.

Trvanie. Keď je zdĺhavá, znamená, že nebola dobre pripravená. Účastníci sa pravdepodobne iba skrývajú za slová. Animátor si to musí včas všimnúť, prerušiť priebeh revízie a usmerniť ju správnym smerom.

Vážnosť. Zodpovedný za revíziu by mal vytvoriť dôstojné ovzdušie. Beda, ak sa revízia zmení na zábavu alebo oslavu (jedlo, prípitok a podobne). Samozrejme, skupina má venovať čas aj oslave, ale nikdy nie počas revízie. Keď sa na revíziu pripravíme a prežívame ju s takou vážnosťou, ako keď prijímame sviatosť zmierenia, vtedy nastanú hlboké vnútorné uzdravenia.

Pozornosť. Zodpovedný si má všimnúť nesmelé a bojzlivé typy účastníkov. Dôležité je, aby ich pred skupinou posmelil a povzbudil. Mal by zasiahnuť, keď sa niekto správa príliš vtieravo alebo rozladí a naštrbí celú skupinu. Potrebné je zasiahnuť pokojne a s pokorou.

Optimizmus. Nemáme byť pesimisti, ale mali by sme šíriť optimizmus, hoci nám mnohé veci nevyšli a naša snaha vyšla nazmar. Ak v nás pretrváva túžba po konverzii, neexistuje dôvod na to, aby sme sa stali pesimistami. Vždy je naporúdzí Božie odpustenie, a teda aj neustála nádej.

Neprítomní. Zodpovedný môže požiadať (ak sa všetci predtým dohodnú), aby neprítomní svoju revíziu napísali.